

Euskal-nasa kooperazioa: metodologia eraginkorraren bila, atazetan oinarritutako irakaskuntzaren bidetik

BAM

Begoñako Andra Mari
IRAKASLEEN UNIBERTSITATE ESKOLA
ESCUELA UNIVERSITARIA DE MAGISTERIO

Ane Ortega & Arkaitz Zarraga

Euskara oinarri eta Eleaniztasuna helburu

UEU-ELEBILAB Uda ikastaroa

Gasteiz, 2019ko urriaren 4-5

Munduko Hizkuntza Ondarearen
UNESCO Katedra

Cátedra UNESCO
de Patrimonio Lingüístico Mundial

UNESCO Chair
on World Language Heritage

**garabide
bidetara**

Nasatarrak Cauca eskualdean, Colombian

Tunxivu / Toribío

Nasekiko 8-9 urteko harremana

Talde espezializatuak...

- Hizkuntza-planak
- Nasa-yuwe murgiltze eskolak
- **Helduen alfabetatze eta irakaskuntza**
- Komunikazioa eta hedabideak
- Itzulpengintza

**Helduen alfabetatze eta
irakaskuntza:**

Nasa yuwe helduentzat

Topatu genituen baldintzak:

GEUK IDENTIFIKATUTAKO HUTSUNEAK...

- Ikasleen interes handia
- Irakasleek ez dute formakuntza handirik, ez linguistikorik, ez pedagogikorik: hiztunak dira.)
- Corpora garatu gabe: arlo batzuk arrotzak eta testu genero gutxi (batez ere idatzizkoak

EUREK IDENTIFIKATUTAKO HUTSUNEAK...

- “*Ez dakigu zer irakatsi...*” Agurrak irakasten ari gara, animalien hiztegia, koloreak, abestiak...
- “*Ez daukagu metodologia bat*”, ez dakigu zelan egin...

Gure hasierako galderak eta hausnarketak:

- **Zein ibilbide** proposatuko diegu?

- Formakuntza jasotzeaz batera behar dutena sortu

- **Zein ikuspegi didaktiko** hartuko dugu nasa yuwe helduei irakasteko?

- Baliagarria izango dena. Ikasleak motibatuko dituena

- **Zer formakuntza** behar dute? Eta **zer lan** egin behar dugu **elkarrekin**?

- Hizkuntza zertarako eta nola erabiltzen dugun ulertzen

- Egoerak eta egoeren aldagaiak identifikatzen

- Ikas-prozesuak mailakatzen

- Programatzen

- Ariketak aukeratzen eta erabiltzen

- **Zein produktu** sortu behar dugu?

- Curricularra: Nasa yuwez A1 mailaren programa

- Ikas materialak (liburua, fitxak...)

- Baliabideak: audioak, bideoak, testuak

ZEIN IKUSPEGI HARTU????

Ikuspegi komunikatiboa....

ATAZETAN OINARRITUTAKO METODOLOGIA

ZERTAN DATZA KOMUNIKATZEKO IRAKASTEA?

IKASLEEI, TESTUTINGURU ERREALETAN ,
HIZKUNTZAREKIN *ZERBAIT EGITEN* IRAKASTE
DA, EGOERA KOMUNIKATIBO EZBERDINETAN
HIZKUNTZA ERABILTZEKO.

IKUSPEGI KOMUNIKATIBOAK MAILA GUZTIETAN ERAGITEN DU:

- IRAKASKUNTZA **HELBURUAK** (Zer nahi dugu gure ikasleek nasa yuwez egitea?)
- IRAKASTEKO AUKERATUKO DITUGUN **EDUKIAK** (Zer irakatsi?)
- **METODOLOGIA** (Nola irakatsi?)
- **EBALUAZIOA** (Zer eta nola ebaluatu?)

ZER DA ATAZA BAT?

Hainbat jardueraz osatutako sekuentzia didaktikoa, non jarduera horiek helburu komunikatiboa lortzeko josita dauden.

Ataza planteatu: zer egingo dugu?

Ataza testuinguratu: Non gertatzen da hau?

Zertarako balioko digu?

Aurre-ezagutzak aktibatu

Helburuak: ataza hau egin ondoren, ikasleak zer etiteko gai izango dira?

- smgljfgl
- Flñ kñ kñ fñ
- Fmgjif {gj}

eta azken helburus finkatu eta konpartitu:

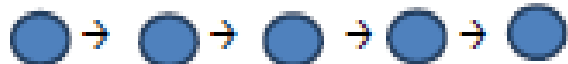
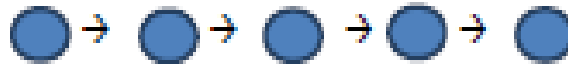
badago azken emaitzarik/produkturik?

(ahozko aurkezpena, idatzizko testu bat, role-play-a...)

Edukiak: (irakasleak ataza burutzeko beharrezkoak diren baliabide/eduki linguistikoak aztertuko ditu):

- gmFgjDFL
- ngnsikgj lrjg
- akdhhjgdal

Jarduerak, multzokatuta eta ordenatuta, eduki linguistiko guztiak nahikoa lantzen diren ziurtatzeko.

Azken emaitza (adib. role-play bat, ahozko aurkezpena, kartel bat, idazki bat...)

Eduki bakoitzaren garatzeko sekuentzia didaktikoa¹

ZIURTATU BEHAR DUGU EDUKIAK-GAITASUNAK NAHIKOA
LANDU ETA PRAKTIKATU ETA EGOKI ESKURATZEN DIRELA

- **KONTZIENTZIA HARTZEKO** ARIKETAK (eskuratu beharreko edukiak identifikatzekoak)
- **EZAGUTZAK BARNERATZEKO** ARIKETAK (idatzizko eta ahozko jardueren bitartez, ariketa gidatuagoetatik autonomoagoetara)
- **AUTONOMIA** GARATZEKO ARIKETAK

¹ Scott Thornbury (2005). *How to Teach Speaking* (Longman). *Nola irakatsi berba egiten?* (HABE)

FORMAKUNTZA

- Helduei nasa yuwe irakastea zertarako?

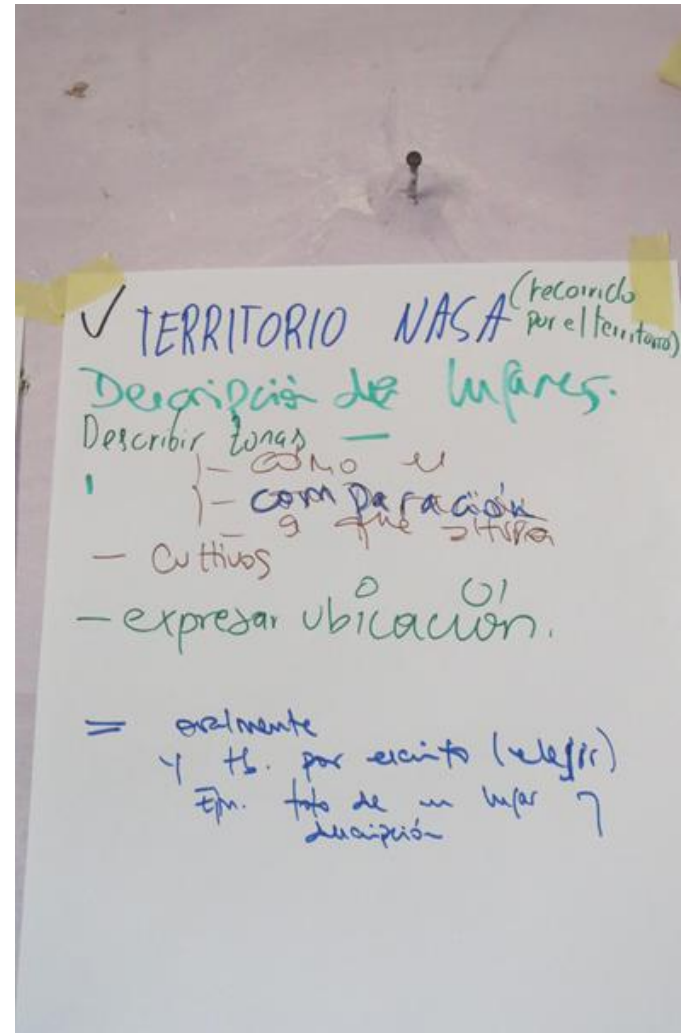
Nasategiak **motor** bezala hizkuntzaren biziberritze prozesuan

- Ikuspegi komunikatiboa oro har; zehazki *Atazetan Oinarritutako Metodologia*
- Diseinu kurrikularra
- Audio/Bideo materialak sortzeko tailerrak
- Ibilbide didaktikoa jarduera komunikatiboen bidez

Sortu behar genuen **PRODUKTUAK**

- Curricularra: Nasa yuwez A1 mailaren programa
- Ikas materialak (liburua, fitxak...)
- Baliabideak: audioak, bideoak, testuak

Diseinu kurrikularra: oinarrizko maila diseinatzeko irakasleekin

Nasa yuwe helduentzako oinarritzko maila

Gaia	Ataza finala
1 Conocer personas nuevas	Zentsurako datu pertsonalak ematea (role play-a)
2 Relaciones sociales cotidianas	Klasekideei familia aurkeztu argazki bat erabiliz
3 Territorio nasa	Nasa lurraldeko lekurik gutuena deskribatzea (zein da, non dago, nolakoa da, nola heldu) (Ahozko esposaketa)
4 Personajes de la cosmovisión nasa	Nasa kosmobisioaren pertsonaia deskribatzea (nor da, non bizi da, nolakoa da, nola janzten da, zer gustatzen zaio, zer egiten du) (Ahoz eta liburuxka baten)
5 La casa	Etxe bat alokatzea (role play-a)
6 El pueblo	Norberaren herria deskribatzea (Ahozko esposaketa)
7 De compras	Erosketak merkatuan (role-play-a)
8 En el tul	Landare katalogo bat (zer da, zertarako erabiltzen da, nola landu)
9 Organizando una actividad social	Antolatuko den ekimen baten berri ematea (ahoz eta kartel baten)
10 En el ritual	Armonizazio erritual baten parte hartzea

Audio/bideo materialak sortzeko tailerrak

AGURRAK

LAGUNA AURKEZTEN

MERKATUAN

Ikas materialen diseinoa

**NAAS U'SENAS
PUUYJIYUN**

14 Puutxwe'w waja'

Naa Pajjnoj mwi'twe

KOMUNITATEA TREBATZEN

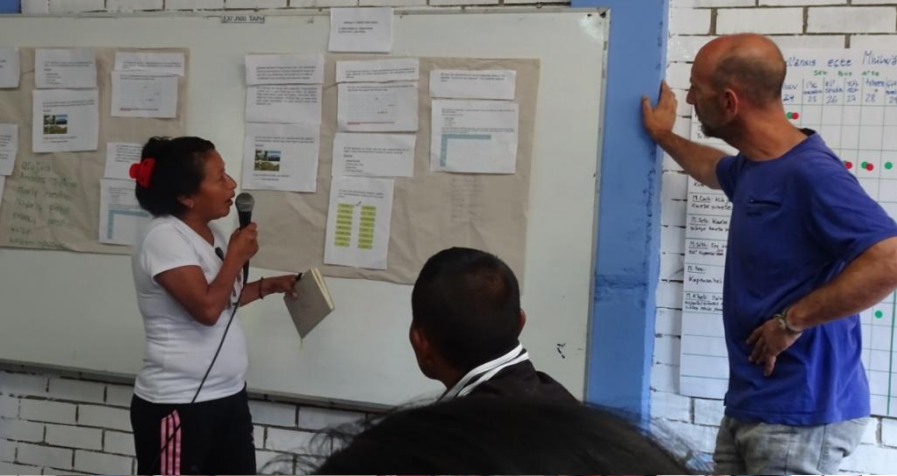

Lana partekartzen

Hizkuntza Biziberritzeko Estrategias Aditu ikastaroa (Euskal Herria 2016, 2018)

Diplomatura en Estrategias de Revitalización Lingüística (Cauca, 2018)

Tecnología en Gestor de procesos de revitalización de la lengua nasa yuwe (Cauca 2019)

ETA AURRERA BEGIRA ZER?

- MATERIALAK PROBATU ETA DOITU
- BERRIAK SORTU
- C2 ARTEKO BIDEA
- IRAKASLEEN PRESTAKUNTZAN SAKONDU
- NASATEGIAK UGALDU
- ADITU TALDEAK OSATU
- MATERIALAK BESTE HERRI BATZUEKIN PARTEKATU

Pay pay
Eskerrik asko

**EUSKARA
OINARRI *eta*
ELEANIZTASUNA
HELBURU**

**GASTEIZEN
2019KO URRIAREN 4 ETA 5EAN**

WWW.UEU.EUS

ARTEAN
Logo of the Basque Government (Euzko Legebiltzaria)

LANITAN
Logo of the University of the Basque Country (Euzko Unibertsitatea) and the Basque Language Academy (Euzko Akademia)

ANIZTAN
Logos of various Basque organizations including Euzko Legebiltzaria, Euzko Unibertsitatea, Euzko Akademia, and others.